

TORVLÅNEFONDET

(Utdrag av Landbruksdepartementets St. prp. nr. 1 (1920))

FOR terminen 1916/17 blev der på det ekstraordinære budgett bevilget kr. 1,000 000, til oprettelse av et Torvlånefond. For terminen 1918/19 blev likeledes bevilget kr. 1,000,000, for terminen 1919/20 kr. 500,000, for terminen 1920/21 kr. 250 000, mens der intet er bevilget for indeværende termin. Hittill er altså ialt bevilget til Torvlånefondet kr. 2 750 000.

Man hitsetter en oppgave over fondets stilling pr. 31 oktober 1921.

Fra fondets oprettelse til og med 31 oktober 1920 var der ialt tilstått lån av fondet med et beløp av . . . . . kr. 3 096 830,00
Pr. 31 oktober 1921 er yderligere tilstått . . . . . » 300 000,00

Tilståtte lån ialt kr. 3 396 830,00

Herav er pr. 31 oktober 1921 inddratt som ubenyttet » 328 670,00

Altså disponert ved utlån pr. 31 oktober 1921 . . . . . kr. 3 068 160,00

Herav var anvist pr. 31 oktobr. 1920 kr. 2 587 735,00

og yderligere til og med 31 oktober

1921 . . . . . » 272 295,00

Ialt anvist pr. 31 oktober 1921 . . . . . » 2 860 030,00

Efter opgave fra Finansdepartementet er der av lån tilbakebetalt pr.

i juli 1920 . . . . . kr. 443 684,41 + renter » 76 295,43

i 1920/21 . . . . . » 106 497,57 + » » 18 556,67

Tilsammen kr. 550 181,98 + renter kr. 94 852,10

Trekkes der fra de utlånte . . . . . kr. 3 068 160,00

de tilbakebetalte beløp . . . . . kr. 550 181,98

+ renter . . . . . » 94 852,10 » 645 034,08

igjen Kr. 2 423 125,92

fremkommer den til yderligere disposisjon . . . . . » 326 874,08

Ialt bevilget . . . . . kr. 2 750 000,00

Til disse kr. 326 874,08 kommer så de siden 1 juli 1921 tilbakebetalte beløp med renter, som man imidlertid nu ikke har nogen oversigt over.

Årsberetningen for 1921 er ennå ikke innkommet, men man kan dog uttale, at værforholdene dette år for Østlandets vedkommende har været bra, mens der for Vestlandet og for de nordligere landsdelers

vedkommende har været yderst dårlige med uavbrutt regn så produksjonen der er mislykket. De høie arbeidspriser i forbindelse med de synkende priser på torv i 1921 gjorde også, at flere fabrikker ikke satte drift igang i 1921, så produksjonen for dette år i det hele har været liten.

Som nevnt i tidligere budgетtforslag har man stillet sig mest mulig hensynsfull overfor andragender om utsettelse med tilbakebetaling av lån. Man har indrømmet en rekke anlegg utsettelse med tilbakebetaling av avdrag og man har i enkelte tilfeller tillatt tilbakebetalingen av det hele lån et eller flere år. Mange anlegg er imidlertid i den situasjon, at der er litet håp om fortsatt drift og departementet har da sett sig nødsaget til at søke gjelden inndrevet. De auksjoner som har været avholdt over anlegg som har været pantstillet som sikkerhet for lån har imidlertid gitt et dårligt resultat, idet de avgivne bud som regel ikke på langt nær har dekket Torvlånefondets fordring.

Det er derfor å forutse at fondet på de lån som kun er sikret ved pant vil lide et tap som man ennå ingen oversikt har over.

Selv om pantets verdi ved en takst må settes til det mangedobbelte av gjelden saa anskues brenntorvindstriens utsikter for tiden så vanskelige, at kjøperne holder sig tilbake.

Det kunne derfor være spørsmål om å se tiden an før man gikk til tvangssalg, idet man jo må håpe at brenntorvindstriens stilling vil bedres.

Dette kan dog ta tid og imidlertid vil anleggene forfalle. Det er derfor neppe annen utvei end nogenlunde snart å avvikle gjelden ved de anlegg som har stillet pant som eneste sikkerhet, og hvor der ikke er nogen utsikter for fortsatt drift.

Det vil lette sakens ordning om departementet herunder kan stå mest mulig fritt. Det kan således vise sig hensiktsmessig å approbere bud, som er avgitt utenfor tvangsausksjon selv om Torvlånefondets fordring ikke dekkes av budet og det kan være den beste ordning at *eftersig endel av gjelden*, såfremt man derved muliggjør fortsatt drift. Departementet vil derfor anholde om bemyndigelse til å kunne gå frem overensstemmende hermed.

Av oversikten over Torvlånefondet vil sees, at fondet har disponibelt for utlån vel kr. 326 800,00.

Departementet forutsetter at det har bemyndigelse til fremdeles å tilstå driftslån mot betryggende sikkerhet i den utstrekning som det finner nødvendig, herunder undtagelsesvis til fabrikker, som ikke tidligere har lån av fondet, men hvor særlige omstendigheter tilsier, at lån bør ydes.

Til nye anlegg antar man der ikke vil bli synderlig spørsmål om lån, men departementet bør dog ha adgang til å tilstå sådanne der hvor særlige forhold taler for det.

Departementet antar at den kapital som Torvlånefondet har til disposisjon i det vesentligste vil vise at strekke til, og man finner derfor ikke at burde foreslå nogen forøkelse av fondet for kommende termin.